

Cepuru ballē

Kuzma, Andris Grāpēns, Daiga Jansone, Sarma Liepiņa, Irena Ivanova, Valda Erdmane un citi.

Svetku noskaņojumu tradicionālajā ballē palīdzēja radīt īgaunu vokālais duets «Heino un Enno». Toties rūpnīcas estrādes orķestris

Noticis rūpnīcas cepuru karnevāls. Daudz karnevāla galvassegu — gājēju masveidīgā cehu kolektīvi. Par uzvarētājiem kļuvis 7. ceha ļaudis, Atzinību pelna arī 5. cehs. Individuālajā konkursā par visinteresantāko un griezņāko cepuri godalgotas vietas ieguva Vilma Barauska, Juris Pumpurs, Anita

«Vitrumis», neraugoties uz to, ka skatuve bija piepildīta ar visdažādākajiem instrumentiem, uzstājas ne sevišķi veiksmīgi. Izjutās kvalificēta vadītāja trūkums.

Vakara saimnieki — 4. ceha kolektīvs — bija parūpējušies, lai ballē dalībnieku noskaņojums būtu mozs un patīkams. Labi bija noformētas telpas, nodrošinātas dežūras, tika rezumēti konkursu rezultāti,

pasniegtas speciālās balvas. Kultūras un masu darba komisija pateicas vakara organizēšanas dalībniekiem Andai Evelei, Mārtiņam Juskovali, Ivetai Mukānei, Olgai Ivanovai, Aleksejam Kozļečam, Artim Riekstiņam, Andrim Gūtmanim, Raimondam Cirulim, Mirdzai Ciesnieci.

Par oriģinālā sombrero demonstrāciju žūrija ar speciālvietu atzīmēja uzņēmuma direktoru Edgaru Eiduku.

Pavisam vakarā bija 632 cilvēki,

masku parādē piedalījās tikai 45. Visinteresantākie komentāri skāņēja par cepurēm «Līdzdīgās», «Gada laiki», «Tigerēni», «21. gadsimta modes». Balle piedalījās arī piecas maskas.

Liels paldies par paveikto darbu un līdzdalību karnevālā. 23. februārī pl. 15. Baļu kalnā notiks ziemas karnevāls. Laiņi līdzam!

Kultūras un masu darba komisija
ALEKSEJA KOZINECA foto

Uzmanību!

Valsts mazizmēru kuģu inspekcija paziņo, ka notiks airu laivu, tēja skaita gumijas, ka arī motorlaivu reģistrācija un pārreģistrācija.

1986. gadā iegādāto laivu reģistrācijai nepieciešami sekojoši dokumenti:

- rūpnīcas — ražotājas pase,
  - kvīts par reģistrācijas un tehnikas skates nomaksu (airu laivām par pārreģistrāciju vai jaunas reģistrāciju — 4 rbl., tehniskā skate — 2 rbl., kopā 6 rbl.),
  - 1 fotogrāfija (3×4 cm).
- Pārreģistrācija tiek izdarīta airu, gumijas, motorlaivām, kuras reģis-

tētas līdz 1983. gada 31. decembrim.

Pie pārreģistrācijas nepieciešami sekojoši dokumenti:

- iepriekšējā laivas pase,
- kvīts par pārreģistrāciju un tehnikas apskates nomaksu (airu, gumijas laivām par pārreģistrāciju — 4 rbl., par tehnisko skati — 2 rbl., kopā 6 rbl.),
- motorlaivām pēc zirgspēku iekārtas līdz 25 ZS par pārreģistrāciju vai reģistrāciju — 5 rbl., pirmreizējā tehniskā apskate — 7 rbl., ikgadējā — 5 rbl., kopā 12 vai 10 rbl.),
- motorlaivām pēc zirgspēku iekārtas no 25 — 50 ZS pārreģistrā-

cija un pirmreizējā reģistrācija — 6 rbl., pirmreizējā tehniskā skate — 7 rbl., ikgadējā — 5 rbl., kopā 13 vai 11 rbl.)

- 1 fotogrāfija (3×4 cm).
- Dokumentus nododot, jāuzrāda personīgā pase, krājkases kvīts par reģistrācijas, pārreģistrācijas un tehnikas skates samaksu. Dokumenti jānodod 4. ceha ekonomistam Jānim Abolīnam līdz 10. martam, tuvākas ziņas pa tel. 209.

LIDZJŪTIBA

Izskām dzīvu līdzjūtību Marijai Popjuķai sakarā ar ievērstāji. Administrācija ir administrācijas arodgrupa

OTRIE

Divas nedēļas Valmieras sporta bāzēs risinājās mūsu pilsētas komjaunatnes organizāciju sporta sacensības. To popularitāte aug ar katru gadu, paplašinās apjoms. Sogad komjaunieši sacentās deviņos sporta veidos.

Sacensību ievadā meitenes sacentās tautas bumbas spēlē. Komandas bija sadalītas četras apakšgrupās. Interesanti atzīmēt, ka apakšgrupā, kurā startēja rūpnīcas sportistes, trīs komandas ieguva vienādu punktu skaitu. Vienāda bija arī uzvarēto un zaudēto setu starpība. Tiesnešu kolēģija pirmo vietu apakšgrupā piešķīra ZET komjauniešiem.

Tomēr jau nākamajā disciplīnā — GDA kompleksa vingrojumā rūpnīcas meiteņu trijā: Zaigā Viatere, Aelita Vilemsone un Lorita Lūkina pārliecinoši ieguva pirmo vietu.

Ļoti interesanti ritēja cīņas jautājā stafešu slepojumā, kur katrā komandā startēja divas meitenes un divi puīši, kas veica attiecīgi 3 un 5 km aplis. Atzīmēšu, ka pēdējo etapu LRTN rajona apvienības komanda uzskā par minūti agrāk nekā VSSR komandas lidēris Alvars Ievīns. Tomēr Alvars pārliecinoši finišēja pirmais un līdz ar to uzvarēja rūpnīcas komanda, kurā vēl startēja Aelita Vilemsone, Ivela Grūbe un Aleksandrs Mihailovs.

Novusa bija pieteiktas 18 komandas. VSSR komandu par nopietnu konkurentu neuzskatīja, taču tā bija pretinēka nenovērtēšana. Arnis Zariņš, Aelita Vilemsone un Juris Šahovs cīnījās lieliski un pelnīti ieguva pirmo vietu.

Izplūdot vingrojumā no GDA mokska — pievilkšanās pie stieņa, spēcīgākie izrādījās Valmieras mebeļu kombināta puīši, bet rūpnīcas komanda, kura startēja Alvars Ievīns, Andis Kaimiņš, Artis Riekstiņš, Olegs Lēdovskis un Alvars Dracmanis, ieguva otro vietu.

Pēc šo sacensības veidu rezultātu rezumēšanas rūpnīcas komanda izvirzījās priekšgalā ar 6,5 punktu rezervi. Diemžēl pēdējos trijos veidos — šahā, dambretē un virves vilkšanā tā startēja vāji, nestabil-

stosi savām iespējām. To izmantoja sāncensi.

Kopvērtējumā uzvarēja RISC komanda, otrajā — VSSR, trešajā — LRTN rajona apvienības komanda. Protams, otra vieta starp pilsētas komjaunatnes organizācijām ir godprātis sasniegums. Liels nopelns tie ir komandas skatītieši un organizatori Zaigā Viaterei, kura ne tikai kompleksā komandā, bet arī pati aktīvi piedalījās sacensībās. Nosleguma vakara Zaigā pasniezta komjaunatnes Valmieras rajona komitejas speciālo balvu.

Tomēr vietu pardomām dod faktu, ka nelielais RISC komjauniešu kolektīvs pratis pārspēt VSSR un citu lielaku uzņēmumu komandas. Domāju, ka rūpnīcas komjaunatnes komitejai kopā ar fizikulturālas kolektīva padomi jāizstrādā jautājums par rūpnīcas iekšējo sporta kluba regulāru organizēšanu un par jauniešu masveidīgu līdzdalību tajās.

LAIMONIS BECERS,
Latvijas LKJS Valmieras rajona komitejas organizatoriskās daļas vadītājs

PAZIŅOJUMI

19. februārī pl. 15.00 Valmieras hipodroma aplī notiks starpcehu sacensības autosportā.

22. februārī notiks tradicionālais slēpju pārgājiens uz Valda mežu — Padomju Savienības Varoņa M. Kovalova nāves vietu.

ELEKTRONIKA UN PĀRVALDE

VARDŠ
JĀNIM KRUMHOLCAM,
RŪPNĪCAS AVS BIROJA PRIEKŠNIEKAM

PSRS ekonomiskās un sociālās attīstības Pamatvirzīnu projektā 1986—1990. gadam un periodam līdz 2000. gadam paredzēts skaitļošanas tehnikas ražošanas apjoma ievērojams pieaugums. Ar ko tas izskaidrojams?

Zinātnes un tehnikas progresa vispusīgās patērētājas programmas īstenošana nav iedomājama bez skaitļošanas tehnikas ieviešanas. Tas ir mašīnas, kas aprādā informāciju, kas ir visplašāk izplatītās patērētā priekšmets visās cilvēka darbības sfērās. Jau šodien elektronu skaitļošanas mašīnas (ESM) var uzņemties atmiņas, pārstrādes, retranslācijas funkcijas, ir spējīgas pilnveidot sava darba programmu, uzvert ne tikai skaitļus, bet arī burtus, frāzes, grafikus un pat cilvēka balsi.

Var apgalvot, ka ESM būs tādā pat loma, kāda savā laikā bija tvaiķa mašīnai, kas izraisīja rūpnīcisko revolūciju. Atšķirība no mehāniskajām ierīcēm tas pastiprina musu intelektu. Un to pielietošana nav tikai viens no zinātnes un tehnikas progresa daudzajiem līdzvērtīgajiem komponentiem, bet pārveidās par tautas saimniecības attīstības galveno nosacījumu, kļūst par tā katalizatoru.

Pamatvirzīnu projektā paredzēts uzskatīt personisko kompjūteru masveidīgu ražošanu. Kāpēc tas ir vajadzīgs?

Skaitļošanas tehnikas attīstības gaitā musu priekšstats par tas iespējami izmaiņījos pašos pama-

tos. Šodien nepieciešams runāt par mašīnas laika automatiskās sadales sistēmu un tīklu radīšanu. Pēc savas nozīmes tas ir līdzvērtīgs pašu ESM radīšanai. Tas nav tikai ērī līdēklis, lai pēc iespējas lielāks abonētu skaits maksimāli izmantotu mašīnu. Dotā metode dod abonentam arī iespēju uzturet nepārtrauktu dialogu ar mašīnu. Tā praktiski kļūst par cilvēka palīgu viņa garīgajā darbībā. Vairāki abonentu var sarunāties savā starpā ar ESM starpniecību. Pateicoties mašīnai, grupa pētnieku var apvienoties, lai kopīgi meklētu kopējas problēmas atrisinājumu. Beidzot, tiek radīta sabiedriska zināšanu un pieredzes krātuve, no kuras ikkatrs var izraudzīties viņam nepieciešamo informāciju.

Nav vairs arī kalniem diena, kad katrs no mums pēc savas vēlēšanās kļūst par vienotās informācijas sistēmas abonētu tāpat, kā šodien daudzi ir telefona tīkla abonentu. Tas ievērojami paplašinās cilvēka rīcības brīvību.

Kādas ir ESM galvenās īpašības? Vispirms, mašīna miljonu līdz miljardam reizi ātrāk nekā cilvēks izpilda skaitļošanas operācijas. Specialists, kas strādā ar taustiņu aritmometru, veic vienu operāciju 30 sekunžu laikā vai ar 200 tūkstošiem darbību gadā. Citiem vārdiem, 50 gados nepārtrauktajā darbā viņš

izpildīs apmēram 10 miljonus operāciju, bet ESM tādēim aprēķinēm nepieciešamas tikai 3—4 sekundes!

ESM ir universāls informācijas aprādēšanas līdzeklis. Praksē tas nozīmē, ka, risinot dažādu uzdevumu, nav nepieciešams radīt jaunas mašīnas. Vajadzīgs tikai sastādīt jaunas programmas. Bez tam, musdienu atmiņa var glabāt milzīgu informācijas masīvu, kas atbilst miljoniem lappušu mašīnkrakstam. Saīdzinājumu minēsim, ka visi Lielās Padomju enciklopēdijas sējumi aptver apmēram 50 tūkstošus lappušu.

Kāpēc tad izmaiņījos priekšstats par ESM?

Skaitļošanas tehnika parādījās tikai pirms 30 gadiem. Sajā laikā jau nomainījušās vairākas ESM paaudzēs. ESM elementu bāzes pilnveidošanās, pareja no elektronu lāmpām uz pusvadītājiem un tālāk uz integrālām shēmām atļāva krasi paugstināt procesu ātrdabību, palielināt drošību, samazināt izmērus, ievērojami samazināt relatīvo cenu un patērēto enerģiju.

ESM ātrdarbība pieaugusi no dažu tūkstošu līdz dažu miljardu operācijām sekundē. Ja pirmā mašīna aizņēma 180 m² telpas un sverā ap 30 tonnām, tad šodien var radīt ESM vienā pusvadītāja kristālā. ESM sajūgšana ar sakaru kanāliem atļāuj veidot ne tikai lokālus

un reģionālus skaitļošanas tīklus, bet arī pāriet uz globālu tīklu veidošanu. Ar vienādu tehnisko raksturojumu ESM cena samazinājusies apmēram 10 tūkst. reizi.

Minētie fakti paver lietotājam arvien plašākas mašīnas izmantošanas iespējas, palielina to pieejamību.

Automātiskās vadības sistēmas (AVS) ieviešanas sākums musu rūpnīcā sakrīt ar Pamatvirzīnu projekta izstrādāšanu.

Ko tad dod AVS?

Ar pārliecību var teikt, ka lielāko daļu pārvaldes operāciju iespējams automatizēt. Pirmām kārtām, tas ir uzskaites, analītiskās, aprēķina un plānošanas operācijas. Lūk, piemēri. Grāmatvedības uzskaitē ir finansālajā darbībā skaitļošanas operācijas sastāda apmēram 95 procentus no visa darba apjoma. Tehniski ekonomiskajā plānošanā šis rādītājs līdzinās 85 procentiem, darba un darba algas organizācijā — 74 procentiem, operatīvajā plānošanā un ražošanas regulēšanā — 50 procentiem. Un tā tālāk.

Rūpnīcas AVS un risināmo uzdevumu programmu izstrādāšanai ir ļoti komplicēta, šī darba organizācijai musu uzņēmumā izveidots AVS birojs, štatu sarakstā jau minēti jauni amati: inženieris-programmatājs, inženieris-matemātiks, ESM operators un drīz parādīsies elektronikas inženieris.

Nākotnē AVS ieviešana rūpnīcā radīs būtiskas izmaiņas pārvaldes aparātā. Izmaiņījos informatīvie sakari starp uzņēmuma funkcionālajām apakšvienībām. Lielākā daļa šo sakaru tiks uztureta caur skaitļošanas centru. Izmaiņījos darbīnieku funkcionālās pienākumi. Vairāktībasvisi no rutīnas operācijām un

varēs strādāt radoši. Ievērojami pilnveidosies pārvaldes aparāta organizatoriskā struktūra. Notiks daļai apvienošana, funkcijas tiks centralizētas. Izmaiņījos arī pārvaldes lēmumu sagatavošanas un pieņemšanas tehnoloģija — ievērojami plašākas kļūs optimālo lēmumu izveiles iespējas.

Rodas jautājums: vai iespējams pilnībā automatizēt visu ražošanas pārvaldes darbu?

Atšķir automatizētās un automatizētas pārvaldes sistēmas. Pirmās ietver cilvēku (operatorus vai administratīvo aparātu), bet otrās var funkcionēt bez cilvēka līdzdalības (piemēram, tehnoloģiska procesa vadīšanai). Rūpnīcas AVS nevar būt pilnīgi automatiska. Cilvēki bus nodarbināti ar pārvaldes merķu un kritēriju uzstādīšanu un korģēšanu, viņi iziesis radošo elementu, meklējot optimālos virzienus izvirzīto merķu sasniegšanai. Cilvēki tiks gala vārdū, atlasot sistēmas izstrādāto lēmumu un dodot tiem juridisko spēku, veiks citus uzdevumus.

Nevar nerunāt arī par mūsu grūtībām. AVS — tā ir sistēma nemiģta attīstībā, un, protams, problēmu pietiek. Minēšu tikai dažas no tām. Pagaidām trūkst atsevišķu uzņēmumu darba koordinācijas, kā arī starpsloru sakari AVS projektēšanā un ieviešanā. Kavē arī perifērijas un datu pārrāides iekārtu nepietiekama ražošanas un pazeminātais drošums. Ļoti nepilnīga ir AVS projektu dokumentācija. Trūkst speciālistu AVS izstrādāšanai un ieviešanai.

Redaktore Y. LEJSTRAUTA